

Szülők Háza szülőtámogató modellprogram

A Szülők Háza egy kulturális és mentálhigiénés program, amely abból a célból jött létre, hogy segítse a családdá alakulás nehézségeinek leküzdését, segítsen az elég jó szülővé válás folyamatában, testi-lelki és szellemi értelemben egyaránt. A projekt lényege, hogy felkeresi a különböző bio-, pszicho- és szociális hátránnyal küzdő kisgyermeket nevelő családokkal foglalkozó civil szervezeteket, az önkormányzatok által működtetett gyermekjóléti szolgáltatókat és humán szolgáltatókat annak érdekében, hogy az általuk gondozott hátrányos helyzetű családokat becsatornázza a Szülők Háza módszertannal működő közösségi terekbe.

A programot Regős Judit szociálpolitikus, aktív analitikus terapeuta dolgozta ki több nagy tudású és hiteles szakember tevékeny részvételével. Regős Judit 2009-ben a Vodafone által meghirdetett „Többet érsz” program győztese volt, *Családbarát Médiaért* díjat nyert, 2012-re az Emberi Erőforrások Minisztériuma állandó szakértője lett. A programot mára nagynevű szakemberek is elismerik és támogatják, és az Európa Tanács is mintaprogramjává minősítette.

Társadalmi innováció

A Szülők Háza Program elősegíti a közösségi tevékenységek megerősödését, az egymás iránti szolidaritás erősödését, a társadalmi együttműködést, és erősíti a család szerepét a társadalomban.

A mai kor egyik nagy problémája a szeparálódás, az anyák, gyermekek, családok atomizált létezése. A korábbi korok más-más gondokkal küzdöttek, a miénk nagy kihívása a „majd én egyedül mindent megoldok” szemlélet zsákutcáinak felismerése, és az új távlatok – a közösség erejének és az együttműködésnek egy, a korábbi korok közösségi életénél talán magasabb szinten történő megélése.

A korábbi közösségi élet alapvetően a hierarchikus felépítésre és a gyakran túlzásba vitt alkalmazkodási képességre alapozott. A 20. századi ember nemet mondott ezekre, és a szeparálódást, atomizálódást választotta, de már kezdjük felismerni, hogy az egyenrangú kapcsolatok, az együttműködés, és az ezekre alapozó közösség megtart, felemel, magasabb életminőséget ad.

A Szülők Háza Programban ezt a tendenciát felismerve és magunkénak érezve, az együttműködő közösségi erőre építve alkottuk meg intézményi programunkat, ahol eltérő szociokulturális háttérű gyermekek, szülők közös térben együtt lehetnek, közös tevékenységeik során együtt sajátíthatnak el ismereteket, megküzdési stratégiákat, és a létrejövő új kapcsolatokkal a körülöttük lévő szociális háló szereplői kibővíülnek, így a résztvevő személyek biztonság-tudata, életminősége jelentősen javul.

A Szülők Háza tehát nem pusztán egy hely,

ahol a gyermek biztonságban lehet, míg az anya távol van, bár ez a funkciója is igen fontos.

A Szülők Háza olyan, 0–12 éves korú gyermekek gondozását és nevelését magára vállaló alternatív gyermekellátási forma, egyfajta közösségi tér, családi központ, amelynek látóterébe a gyermekeken kívül a gyermekek családja, továbbá a gyermeket váró szülők is egyértelműen beletartoznak. A Szülők Háza azon túl, hogy alternatív napközbeni ellátást nyújt, szerteágazó tevékenységekkel és szolgáltatásokkal kíséri a gyermekeket és családjaikat a személyiségfejlődés e kezdeti, meghatározó jelentőségű szakaszában.

A Szülők Háza alapvetően kulturális és mentálhigiénés programot kínál, amely segíti a családokat a gyermekekkel való foglalkozás kezdeti szakaszában, átsegíti a családdá alakulás nehézségein, támpontokat ad ahhoz, hogy vendégeink testi-lelki és szellemi értelemben egyaránt kellően jó szülővé váljanak. A Programot 2007-ben alapította Regős Judit (www.regosjudit.hu) családi tanácsadó, szociálpolitikus.

Az integráció

A Szülők Háza Program hangsúlyos eleme a rászoruló családok támogatása és integrációja. Olyan szociokulturális hálózat létrehozásán fáradozunk, amelynek segítségével a többségi társadalom érzékenyítésén keresztül a hátrányos helyzetben élő társadalmi rétegek képessé válnak kitörni a rászorultsági csapdából. A program különböző társadalmi szinten élő csoport-

tokat kapcsol össze, formál belőlük együttműködő közösségeket, hiszen nem pénz- és egzisztenciális kérdés például az, hogy valakinek vannak-e kétségei a saját „jó szülőisége” tekintetében. A rászorulókat egy működő, potens közösség részeseivé válnak. A Szülők Háza szakmai célja tehát, hogy megvalósuljon a teljes integráció a családdá alakulás korai szakaszában lévő körében, és a szolgáltatásokkal ne kiszakítsák a gyereket, hanem biztosítsák a rugalmas átmenetet a családból a közösségbe. Az integráció mindkét oldalról fontos: a rászorulókat hozzájuthatnak a minőségi szolgáltatásokhoz, ahol lehetőségük van találkozni más, jobb szociokulturális háttérrel rendelkező családokkal. Ez is elősegítheti a nehezebb helyzetből való kitörés lehetőségét, valamint fejleszti a toleranciát és az empátiás készséget. Az integrált csoportforma lehetőséget biztosít arra, hogy a szociokulturális háttérrel rendelkező családok ne érezzék magukat kirekesztve, elkülönítve az előnyösebb anyagi háttérrel rendelkező családoktól. Az életkoruknak megfelelően fejlődő gyerekek azáltal, hogy kapcsolatot teremtenek a bizonyos tekintetben elmaradt társaikkal, pozitív húzóerőt jelentenek számukra.

A Szülők Háza Program megvalósításának eszközei

- Alternatív gyermekellátás biztosítása elsősorban 0–12 éves gyermeket nevelő családoknak (szülői felügyelettel vagy anélkül, alkalmasságukról vagy rendszeresen)
- segítő beszélgetések direkt (pszichológussal, családi tanácsadóval) és indirekt formában (a játszótérben egyedülálló módszerrel kiképzett pedagógusok segítik kötetlen beszélgetésekkel a szülőt vagy a gyereket foglalkoztató aktuális problémák megoldását)
- kulturális programok gyerekeknek, családoknak
- klubdelutánok, tanfolyamok, képzések szülőknek, családoknak
- előadások
- rekreációs programok

A Szülők Háza modell működésének pillérei

A Szülők Háza Program 2012-ben elnyerte az Európai Alapítvány az Élet- és Munkakörül-

mények Javításáért (Eurofound) „Best practice” minősítését, melyet két fontos szempont alapján vívott ki. Egyrészt azzal, hogy alulról építkezve, az együttműködő közösségi erőre építette fel a szülő-támogatást, amelynek eredményeképpen nemcsak a központban dolgozó profi szakemberek – család-terapeuták, pszichológusok, animátorok – képesek segíteni a szülőket, hanem maga a szülői közösség is megoldást nyújthat egy-egy család problémáira. Az elismerés másik fontos szempontja az, hogy a Szülők Háza modell működése több pilléren alapszik, megteremtve ezzel a pénzügyi fenntarthatóság és a hálózattá alakulás lehetőségét. Ezek a pillérek az üzleti vállalkozás mellett az önkormányzatok által nyújtott gyermekjóléti támogatások, a különböző minisztériumi és uniós pályázatok, illetve az üzleti szféra CSR-programjaihoz való csatlakozás.

Hálózattá fejlődés

Az Újbudai Önkormányzattal mintaértékű együttműködést alakítottunk ki. Az elmúlt 8 évben a közösség ereje a kerületben több száz családnak segített átlendülni konfliktushelyzeteken, pénzügyi problémákon: édesanyák, családapák találtak munkára a közösség tagjainak segítségével, és gyermekközösségből eltanácsolt gyerekeket sikerült visszavezetni a bölcsődei, óvodai környezetbe.

A budai modellközpont után országos franchise hálózattá kívánunk fejlődni. Célunk, hogy az általunk kidolgozott szakmai módszertan szerint működő alternatív gyermekellátó egységek és hozzájuk kapcsolódó, családsegítő szolgáltatások jöjjenek létre az ország minden szegletében. A tavalyi évben megnyitotta kapuit a győri Szülők Háza, idén pedig az érdi egység, amely az első olyan Szülők Háza Közösségi Családi Napközi, ahol a Szülők Háza elismert módszertana egyesülhet a családi napközi formával. A Sportkid, az Ökolurkó és a Varázserdő Családi Napköziben alternatív napközbeni gyermekellátást nyújtunk a fél–5 éves korosztálynak, és mindemellett Családi Konzultációs Központként várjuk az anyukákat, apukákat, nagyszülőket is. A Szülők Háza szakembereivel együtt fejlesztjük a kicsiket, segítjük fejlődni a szülőket a szülővé válás folyamatában, valamint közösséggé formálódni a Szülők Házában.

Regős Judit